

KVALITETSPROGRAM FÖR ELEVHÄLSANS MEDICINSKA INSATSER I HANINGE KOMMUN

REGELVERK

Utdrag ur *Skollagen 2010:800*:

Elevhälsans omfattning

25 § För eleverna i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Hälsobesök

27 § Varje elev i grundskolan, grundsärskolan och specialskolan ska erbjudas minst tre hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Varje elev i sameskolan ska erbjudas minst två hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Hälsobesöken ska vara jämnt fördelade under skoltiden. Eleven ska dessutom mellan hälsobesöken erbjudas undersökning av syn och hörsel och andra begränsade hälsokontroller.

Det första hälsobesöket får göras under utbildningen i förskoleklassen i stället för under utbildningen i en sådan skolform som avses i första stycket.

Varje elev i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska erbjudas minst ett hälsobesök som innefattar en allmän hälsokontroll.

Enkla sjukvårdsinsatser

28 § Elever som avses i 27 § får vid behov anlita elevhälsan för enkla sjukvårdsinsatser.

Övriga övergripande lagar och författningar som är tillämpliga inom området elevhälsa/skolhälsovård:

- Skollagen SL (2010:800)
- Hälso- och sjukvårdslagen HSL(1982:763)
- Patientsäkerhetslagen PSL (2010:659)
- Patientdatalagen PDL (2008:355)
- Offentlighet och Sekretesslagen OSL (2009:400)
- Arkivlagen AL (1990:782)
- Personuppgiftslagen PUL (2008:187)
- Arbetsmiljölagen AML (1977:1160)
- Socialtjänstlagen SoL (2001:453)
- Smittskyddslagen (2004:168)
- Förvaltningslagen FL (1986:223)
- Skadeståndslagen SkL (1972:207)

Socialstyrelsens och Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd

- SOSFS 2011:9 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.
- SOSFS 1997:8 Verksamhetschef inom hälso- och sjukvård
- SOSFS 2005:28 Anmälningsskyldighet enligt Lex Maria
- (SOSFS 2000:1) Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om läkemedelshantering
- SOSFS 2008:1 Socialstyrelsens föreskrift om användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården
- SOSFS 2008:14 Informationshantering och journalföring i hälso- och sjukvården
- HSL-FS-2015:6 Om vaccination av barn

Socialstyrelsens riktlinjer och handböcker

- Socialstyrelsens och Skolverkets Vägledning för elevhälsan 2014
- Informationshantering och journalföring – webbaserad handbok till stöd för SOSFS 2008:14
- Risk och händelseanalys -handbok för patientsäkerhetsarbete, 2009
- Strukturerad journalgranskning – handbok för patientsäkerhetsarbete, 2007
- Att styra och leda för ökad patientsäkerhet – vägledning för vårdgivare, 2011
- Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, handbok för tillämpning av föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, 2012

- Din skyldighet att informera och göra patienten delaktig - handbok för vårdgivare, chefer och personal, 2012

Arbetsmiljöverkets föreskrifter

- Arbetsmiljöverkets föreskrifter om medicinska kontroller i arbetslivet (2005:06)

FNs barnkonvention

Basprogram för elevhälsans medicinska insatser i Haninge kommun

Metodbok i First Class, (Kommer att läggas på nya intranätet)

KVALITETSSÄKRINGSPROGRAM

För elevhälsans medicinska insatser i Haninge kommun gäller:

Skolhälsovården har i samband med nya skollagen bytt namn till EMI – Elevhälsans Medicinska Insatser, och ingår i den samlade elevhälsan. Elevhälsan i sin tur omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser i skolan.

Vid skolstart tar elevhälsans medicinska insatser (EMI) över ansvaret från barnhälsovården med att följa barnens/elevernas hälsoutveckling.

Verksamhetschef för elevhälsans medicinska insatser, enligt Socialstyrelsens krav, är den medicinskt ledningsansvariga skolsköterskan.

För EMI:s verksamhet finns på varje skolenhet en skolsköterska. Skolsköterskan ska ha specialistutbildning inom barn- och ungdomars hälsa, öppen hälso- och sjukvård eller skolsköterskeutbildningen i Skövde.

Skolsköterskan skall ha regelbundna mottagningar på skolan, om möjligt varje dag. Mottagningar på små enheter bör inte vara mer sällan än en gång/vecka. På varje skolenhet bör framgå för eleverna var skolsköterskan kan nås per telefon eller på annat sätt, om hon inte har dagliga mottagningar.

Skolläkarna bör ha barnmedicinsk eller allmänmedicinsk specialistkompetens.

Skolläkarbesök erbjuds de elever där föräldrarna uttryckt önskemål om sådant, där eleven själv uttryckt önskemål eller där skolsköterskan finner det påkallat, utifrån skolrelaterade problem. Vissa lättare sjukvårdsinsatser kan också föranleda skolläkarkontakt. Tidsbeställning sker genom skolsköterskan.

EMI:s personal använder datorjournal som ett led i att kvalitetssäkra dokumentationen och för epidemiologisk bevakning

Elevhälsans arbete ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Detta gäller även skolläkare/skolsköterska. Med sin särskilda medicinska- och omvårdnadskompetens tillför de värdefull kunskap i arbetet med att för eleverna undanröja hinder för lärandet.

Utöver detta har EMI uppgifter som ligger helt utanför detta, såsom vaccinationer, enkla sjukvårdsinsatser, telefonrådgivning och hjälp med hänvisning till sjukvård.

EMI bevakar elevens arbetsmiljö ur ett medicinskt perspektiv samt bidrar med medicinsk kunskap till skolans verksamhet.

Skolsköterskan finns med som en naturlig del i skolans hälsopedagogiska verksamhet till exempel kost/motion, sömn, pubertetsutveckling, sex och samlevnad samt SANT-undervisning.

Basprogrammet för skolhälsovården i Haninge kommun skall omfatta erbjudande om följande rutiner:

Vaccination

När nya elever börjar i Haninge kommuns skolor ska skolsköterskan alltid se över vaccinationsbehovet och erbjuda vaccin enligt svenskt barnvaccinationsprogram. Vid behov erbjuda kompletteringsvaccination upp till 18 års ålder.

Förskoleklass

Hälsobesök

Innehåll i hälsobesöket:

Hälsouppgift från vårdnadshavarna

Information från förskolepersonal

Genomgång av barnhälsovårdsjournal och upprättande av journal för elevhälsans medicinska insats.

Samtal med elev och vårdnadshavare om bland annat

- upplevelser av skolsituationen och inlärning
- trivsel och kamratrelationer
- eventuella problem med hälsa eller utveckling
- matvanor och fysisk aktivitet

- eventuella allvarliga svårigheter i hemmet som skolan bör känna till

Undersökning av längd, vikt, syn och hörsel

Sammanfattande bedömning av hälsotillstånd och utveckling

Årskurs 2

Hälsobesök

Det är bra om skolsköterskan uppmärksammar elever som har svårigheter i skolan när det gäller läsning och skrivning, koncentration och uppmärksamhet.

Innehåll i hälsobesöket:

Undersökning av längd, vikt.

Samtal om bland annat

- upplevelser av skolsituationen och inlärning
- trivsel och kamratrelationer
- hemsituationen och eventuell oro

Sammanfattande bedömning av elevens hälsotillstånd

Erbjuda vaccination mot Mässling Påssjuka och Röda hund - MPR dos 2

Årskurs 4

Hälsobesök

Bra om skolsköterskan utöver eventuella medicinska problem också uppmärksammar elever som har svårigheter i skolan när det gäller språkutveckling, läsning och skrivning, koncentration eller uppmärksamhet. Även uppmärksamma elever som har visat ängslan, oro eller aggressivitet.

Innehåll i hälsobesöket

Hälsouppgift från vårdnadshavarna

Eleverna fyller i en digital elevhälsoenkät

Samtal med elev om bland annat

- upplevelser av skolsituation och inlärning
- trivsel, kamratrelationer
- eventuella hälsoproblem eller inlärningssvårigheter
- kost och fysisk aktivitet

- hemsituationen och eventuell oro
- information från lärare

Undersökning av längd, vikt och rygg
Sammanfattande bedömning av elevens hälsotillstånd och utveckling

Årskurs 5

För flickor erbjudande om HPV vaccin dos 1+2

Årskurs 7

Hälsobesök

Vid hälsobesöket ges tillfälle att identifiera ungdomar med riskfyllda levnadsvanor i syfte att elevhälsan ska kunna erbjuda välplanerade insatser för att motverka uppenbar riskutveckling. Hälsobesöket ger även ett tillfälle att diskutera gymnasie- och yrkesval ur ett hälsoperspektiv.

Innehåll i hälsobesöket:

Hälsouppgift från vårdnadshavarna
Eleverna fyller i en digital elevhälsoenkät

Samtal med elev om

- upplevelser av skolsituation och inläring
- gymnasie- och yrkesval
- hälsoproblem
- kamratrelationer,
- pubertet
- kost/fysisk aktivitet
- tobak, alkohol, narkotika
- sexualitet, preventivmedel, förebyggande av sexuellt överförbara infektioner

Information från lärare
 Undersökning av längd, vikt och rygg
 Sammanfattande bedömning av hälsotillstånd och
 utveckling

Årskurs 8

Erbjuda vaccination mot stelkramp, difteri och kikhosta - dTp
 dos 5

Årskurs 1 gymnasiet

Hälsobesök

Det enskilda samtalet kan i första hand utgå från vad eleven själv uppfattar som angeläget. Eventuella undersökningar görs utifrån aktuella hälsoproblem eller frågeställningar. Elever som börjar vissa gymnasieprogram kan behöva särskilda bedömningar och undersökningar. Det kan också behövas inför arbetsplatsförlagd lärande.

Innehåll i hälsobesöket

Eleverna fyller i en digital elevhälsoenkät

Samtal med elev om bland annat

- upplevelser av skolsituation och inlärning
- hälsa utifrån ett yrkesmedicinskt perspektiv på vissa gymnasieprogram, eventuellt tillsammans med studio- och yrkesvalslärare
- kamratrelationer
- hälsoproblem
- hemsituationen och eventuell oro
- matvanor och fysisk aktivitet
- tobak, alkohol, narkotika
- sexualitet, preventivmedel och förebyggande av sexuellt överförbara infektioner

Undersökning av längd och vikt

Sammanfattande bedömning av hälsotillstånd och utveckling
Riktade undersökningar utifrån specifik frågeställning eller
gymnasieprogram t ex hud, färgsinne, syn, hörsel

Hälsoprevention kan erbjudas i samverkan med elevhälsans eller pedagogisk personal

- relationer och samlevnad
- pubertet, sexualitet, preventivmedel, smittskydd
- våld
- tobak, alkohol narkotika
- kost, fysisk aktivitet
- ungdomskultur, media, ideal

Elever med kronisk sjukdom eller funktionsnedsättning kan behöva särskild uppmärksamhet för att värdera om det är något i skolsituationen som behöver anpassas utifrån elevens behov. Dessa elever kan också behöva särskild uppmärksamhet vid lärar-, klass eller skolbyte samt vid yrkesval och praktik.

Funna avvikelser i hälsotillståndet dokumenteras, meddelas hemmet och följs upp kontinuerligt av skolsköterskan.

Reviderad 2016-09-06